

Marie Katrine Christensen født Jensen

Marie Katrine blev født den 12. august 1882 og døbt den 15. september i Bindslev kirke. Hun fik navne efter hendes mormor Cathrine Marie Christensdatter.

Hendes forældre var Christian August Jensen og Antonette Jacobine Jacobsen og det var også dem der tog Marie Katrines søn Evald i pleje.

Hun voksede op på Præstegaard der var en udstykning af Bindslevs præstekalds jorde. Disse jorde blev solgt da Præstekaldet Bindslev og blev lagt sammen med Tversted og Uggerby i 1823. I den kongelige meddelelse, 10. marts 1819 herom skrives der:

"At give Eder herved tilkjende, at Vi, efter hvad Os af vort danske Kancellie allerunderdanigst er foredraget betræffende det for Tiden vakante, ved Præstegaardens og Jordernes daarlige Tilstand meget forringelse, ved Bindslevs Sognekalds Forening med Sognekaldet for Tversted og Uggerby Menigheder under Aalborg Stift udi vort land Nørrejylland, til hvilket Kald Bindslev førhen har været annekteret, hvorved allernaadigst ville have anordnet som følger:

1) Det ledige Bindslev Sognekald skal herefter være forenet med Tversted og Uggerby Sognekald, imod at der af dette saaledes forenede Embede aarligen skulle svares 40 Tdr. Byg til det under 17de Mai 1805 allernaadigst oprettede Seminarifond, at betales efter hvert Aars Kapitelstart. 2) Bindslev Præstegaard skal af Eder foranstaltes bortsolgt ved offentlig Auktion, og af Kjøbssummen skal Halvdelen tilfalde de nævnte Sognes Skolevæsen, og Halvdelen vedkommende Amtsprovsters Skolelærerhjelpekasse, og 3) i Bindslev, Tversted og Uggerby Sogne skal herefter afvekslende holdes Messefald i En af Kirkerne"¹.

Og i Uggerby fik de en ny skole:

"De gamle protokoller fortæller, at forstanderen i Uggerby i september 1842 har andraget om at få et tilgodehavende ved salget af Bindslev præstegård udbetalt til opførelse af en ny skole i Uggerby. I 1819 solgtes Bindslev præstegård, og en del af købesummen deltes mellem skolefædrene i Bindslev, Uggerby og Tversted. Forstanderskabet var i november 1842 samlet hos sognefoged Jens Krage. Her oplystes det, at beløbet fra Bindslev 166 Rd 2 M og 12 Sk kunne fås udbetalt. I april 1843 holdtes møde i Uggerby brohus. Der forelå da tilladelse til at opføre en ny skole ved Uggerby kirke. Chr. Løth påtog sig at ordne det nødvendige ved licitationen. Overslaget over, hvad der skal pålignes beboerne i Uggerby til den nye skole, lyder således: Licitationssummen 519 Rd, gæld til Niels Andersen 26 Rd kakkelovn m.m. 16 Rd 3 M 10 Sk ialt 561 Rd 3 M 10 Sk. Herfra går salg af den gamle degnebolig 38 Rd. Tilgodehavende fra Bindslev præstegaards salg 166 Rd 2 M 12 Sk ialt 204 Rd 2 M 12 Sk. Rest 357 Rd 14 Sk, der bliver at påligne Uggerby sogns hartkorn. I Uggerby var der 110 tdr. hartkorn, så det blev godt 3 Rd pr. tønde hartkorn. I september 1843 afleveredes den nye skole, og der fandtes intet at bemærke hverken af forstanderskabet eller lærerne"².

¹ Kilde: Kongelige recipter, resolutioner og collegialbreve for Danmark og Norge, Del 7, Bind 7, Gyldendal, 1827, side 81

² http://skagensiden.dk/skagensiden/skoler/uggerby_skole.html

Udstykningen af præstegårdsjordene skabte blandt andet disse to selvejergårde: Præstegaard/den gamle Præstegaard og Tingmarken:

Ejendommen Tingmarken matr.nr. 1c, udstykket fra Bindslev præstegård, 1823 købes i 1870 af smed Christian Jacobsen og Catrine Marie Christensdatter. I 1857 har de købt ejendommen Tingmarken matr.nr. 3b (udstykket fra Hedegaard 1848)³. De to ejendomme lægges sammen (formentlig allerede 1870) og drives frem til 1889, hvor den ældste søn Jens Peter Jacobsen overtager gården⁴. Det er kort sagt her Antonette Jacobine (Marie Katrines mor) voksede op. Christian Jacobsen og Cathrine Marie Christensdatters får disse børn⁵:

- o Jens Peter født 1854
- o Antonette Jacobine født 1856
- o Ane Christine født 1859
- o Christian Anton født 1860
- o Nielsine født 1863
- o Christian Valdemar 1867

Da Antonette Jacobine bliver gift med Christian August Jensen i 1880 fraflytter hun Tingmarken og bliver kone på Præstegaard.

Gården hedder "Præstegaard" og er beliggende på Kirkevej 8, Bindslev. Fotoet er fra 1900 (Arkiv.dk, Bindslev Egnssamling). Bygningerne er opført 1899 medens Jens Peter Jacobsen er ejer.

³ Hedegaard var tidligere fæstegård under Stenbæk Gods. Denne udstykning har baggrund i de store landboreformer i slutningen af 1700-tallet og frem mod midten af 1800-tallet

⁴ <http://torslev.dk/Specielle/Nymark/Personer/com00023.htm>

⁵ Baseret på folketællingerne

Ekskurs Tingmarken

Navnet Tingmarken henviser til at der i gamle dage blev holdt Herredsting på stedet:

”Horns Herredsting holdtes antagelig fra gammel Tid, paa Tingmarken ved Aaen vest for Bindslev Kirke, som laa midt i Herredet; i Bindslev Sogn besad Kronen i ældre tid adskillige Gaarde, saaledes Hedegaard og Mogensbæk”⁶.

Et Herredsting var den lokale domstol afholdt under åben himmel som i slutningen af 1600-tallet blev erstattet af Tinghuse i Købstæderne. Herredsting eksisterede dog videre helt op til den store retsreform i 1919.

Tingmarken var i begyndelsen af 1600-tallet skueplads for en af tidens flere hekseprocesser. Den lokale jordherre, Sophie Brahe på Odden og Stenbæk godser, gav i 1623 anledning til sagsanlæg mod 2 ”hekse” i Mygdal og Saxtrup.:

”Her blev hun bakket op af mange af sognenes mænd + præsten Niels Pedersen i Bjergby, der efterfulgte Peder Vognfører i embedet og degnen Laurids Jensen som vidner i sagen. Landstingets dombog giver et godt indtryk af livet og den troldom, som man troede heksene bedrev. Hele 12 kirkenævninger af Horn Herred havde 11. august svoret Kirsten Ibsdatter i Mygdal skyldig i troldoms bedrift efter hendes egen tilståelse. Hun blev fængslet på Odden 19. juli 1623 og bekendte 20. juli. Kirsten havde følgeskab af flere ”hexe”, der havde forsvoret kristendom. De havde ved Thyre i Saxtrup ”kærnet” i Saxtrup bæk og Christian Poulsen, der tjente ved Peder Christensen i Saxtrup blev ”forgjort” og døde kort efter han opdagede deres troldomskunster. De havde ”forgjort” rugen på Odden mark og Niels Skomagers køer i Krattet. Kirsten havde med ”hexene” Maren, Bodil og Kirsten Egholm i Højrup, Dol Ane i Snevre, Maren Degns i Højrup og Kirsten Hyrde i Tornby været skyldig i skibsforlis ved Kjærsgaard strand og forgjort Anders Svendsens køer i Ejstrup. Anders Pedersen i Lund havde også været udsat, idet hun var skyld i døde køer, ”foler” og andet for over 200 Daler. Det vidnede 24 dannemænd fra Mygdal, Degnbol, Træholt, Saxtrup, Dal, Bakken og Lund. Sophie Brahe forfulgte også sagen mod Thyre Pedersdatter fra Saxtrup, der af Jens Christensen i Uslev blev beskyldt for at ombringe sin mand, Niels Simonsen, 18 uger efter deres ægteskab og deres karl Christen Poulsen, hvilket bekræftedes af folk fra Mygdal, Uslev, Dalsgaard, Degnbol, Træholt og Bjergbybakke. Jens Poulsen i Saxtrup og folk fra Dal, Lunde og flere steder bekræftede det. Ladefogeden Ole Nielsen, Odden, fandt også Oddens eng forhekset, da der var så langt mellem kornstråene som kål i kålgård. Anders Pedersen i Søgård havde spurgt Oluf Svendsen og Anders Nielsen, der tjente i Bjergby om de havde hørt at Thyre tog livet af Christen Poulsen i Saxtrup efter St. Hansdag.

Sagerne endte i Landsretten i Viborg med dødsdom af Kirsten Ibsdatter fra Mygdal efter hun tilstod at være hex. Hun blev brændt på bålet i Tingmarken i Bindslev eller Tolne bakker. Thyre Pedersdatter i Saxtrup slap for bålet, da hun ikke vedgik trolddom ved Landsretten i Viborg og hun blev dømt til at skulle rømme kongens riger og lande og hendes boeslod blev forbrudt. Hun blev sendt syd for grænsen med tiggerstav på ryggen”.⁷

⁶ Jyllands gamle Retskredse, M. Lebech, bd.5,

<https://tidsskrift.dk/historiejyskesamling/article/download/36883/38398?inline=1>

⁷ <https://m.bjergbymygdalokalhistorisk.dk/uf/>

Familiesituationen på Præstegaard er ved folketællingen i 1890 er denne:

- o Christian August Jensen, født 1855, husfader og gårdejer
- o Antonette Jacobine Jensen, født 1857, husmoder
- o Ane Karoline Jensen, født 1882, barn
- o Marie Kathrine Jensen, født 1883, barn
- o Agnes Kristiane Jensen, født 1885, barn
- o Christian Jensen, født 1890, barn

Derudover er der to tjenestepiger og to tjenestedrenge⁸.

Antonette Jacobines aner:

Antonette Jacobine Jacobsen blev født 17. september 1876 i Bøgsted i Astrup Sogn (sydvest for Bindslev)⁹. Forældrene er Smed Christian Jacobsen og Cathrine Marie Christensen i Bøgsted.

Smed **Christian Jacobsens** baggrund er beskrevet i efterkommeren Jørgen Jacobsens bog: Smed Jacobsen, Tingmarken, Bindslev og efterkommere, 1984. De korte data er:

- Christian Jacobsen er født i Nibe den 20. februar 1826. I kirkebogen¹⁰ kaldes han blot "Christian". Fader: Jens Jacobsen og mor: Ane Christensdatter.
- Han bliver konfirmeret i 1840 i Nibe Kirke og præsten har indført ham i kirkebogen¹¹ som "Christian Jensen" men dette er en fejl.
- Forældrene bliver gift den 19. december 1822¹², Nibe. I den forbindelse oplyses det at Jens Jacobsen er 30 år og Ane Christensdatter er 22 år.

De kendte personer i Christians familiebaggrund ser således ud:

⁸ Bindslev, Folketælling 1890

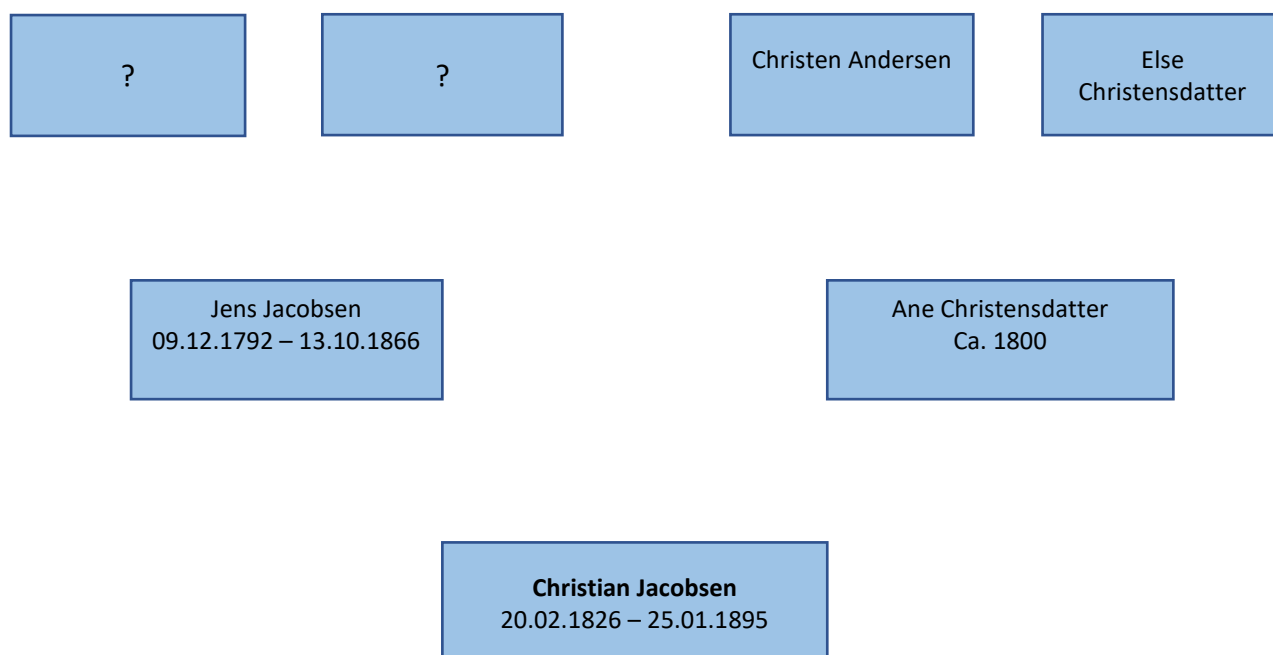
⁹ Astrup Kirkebog 1843-1861, opslag 67

¹⁰ Nibe, Kirkebog 1812-1843, opslag 56

¹¹ Nibe Kirkebog 1828-1850, opslag 138

¹² Ibid, opslag 171

Smed Christian Jacobsens aner:

Christian Jacobsen indgår 31.oktober 1854 ægteskab med Cathrine Marie Christensen. De bliver gift i Astrup Kirke¹³ idet de begge bor i Astrup sogn som er beliggende syd for Bindslev. Christian Jacobsen er da 28 år kommer fra Bøgsted Hovedgård, hvor han er ansat og hvor de bosætter sig efter brylluppet. Cathrine er 20 år og kommer fra Klastrup Mellegaard. Vidner er Gårdmand Christen Christensen af Klastrup Mellegaard (Cathrines far) og Christen Jensen af Nørhede.

Cathrines forældre Christen Christensen og Ane Christensdatter blev gift den 10.november 1826 i Astrup kirke¹⁴ og bosætter sig på gården Solberg.

I Folketællingen 1834 omfatter Christen og Anes familie:

- o Christen Christensen, 37 år, gårdmand
- o Ane Christensdatter, 31 år, hans kone
- o Christian Christen Christensen, 7 år, barn
- o Niels Chr. Christensen, 5 år, barn
- o Boddell Laursdatter, 23 år, tjenestepige
- o Peder Sørensen, 68 år, aftægt
- o Maren Christensdatter, 70 år, aftægt

De to sidste personer betegnes som "gaardmandens forældre, aftægtsfolk". Peder Sørensen dør 23.marts 1837, som aftægtsmand på Solberg¹⁵. Maren Christensdatter dør 8.april 1835¹⁶.

¹³ Astrup Kirkebog 1843-1861, opslag 103

¹⁴ Astrup Kirke bog 1814-1843, opslag 135

¹⁵ Astrup Kirkebog 1814-1843, opslag 175

¹⁶ Astrup Kirkebog 1814-1843, opslag 180

Familien flytter fra Solberg og overtager Klastrup Melgaard, hvor yderligere 5 børn kommer til:

Og ved Folketællingen i 1845¹⁷ omfatter familien:

- o Christen Christensen, 49 år
- o Ane Christensdatter, 42 år
- o Christen Christian Christensen, 18 år, tjenestekarl hos Peder Jensen
- o Niels Christian Christensen, 16 år
- o Cathrine Marie Christensen, 11 år
- o Christian Peder Christensen, 11 år
- o Søren Christian Christensen, 8 år

I 1849 bliver yderligere en søn Martin Christensen født.

Der sker også mere "dramatiske" ting:

I 1855 den 28 marts dør Cathrines tvillingebror Christian Peter, 21 år gammel. Ifølge kirkebogen af "forgiftning"¹⁸.

Den ældste søn Christian Christen bliver 25.marts 1856 gift med Mette Marie Sørensdatter¹⁹ men det bliver et kortvarigt ægteskab for Christian Christen dør den 28.december 1858 kun 31 år gammel af et "slagtilfælde"²⁰.

Enken Mette Marie flytter ind hos svigerforældrene med sin søn Christen som blev født i 1857 og bor der endnu i 1860 ifølge Folketællingen 1860²¹.

Christen og Ane er i 1870 på aftægt hos sønnen Niels Christensen der har overtaget Klastrup Melgaard²².

Ane Christensdatter dør på Melgaard den 25.februar 1877²³

Christen Christensen dør den 5.april 1883²⁴. Han var da på aftægt hos svigersønnen Smed Christian Jacobsen og datteren Cathrine Marie Christensdatter på Tingmark i Bindlev.

Christian Jacobsen og Cathrine Marie Christensdatters familie på Tingmark omfatter på pågældende tidspunkt:

¹⁷ Folketælling 1845, opslag 10 og 11

¹⁸ Astrup Kirkebog 1843-1861, opslag 156

¹⁹ Ibid opslag 105

²⁰ Ibid opslag 157

²¹ Folketælling 1860, opslag 5

²² Folketælling 1870, opslag 14

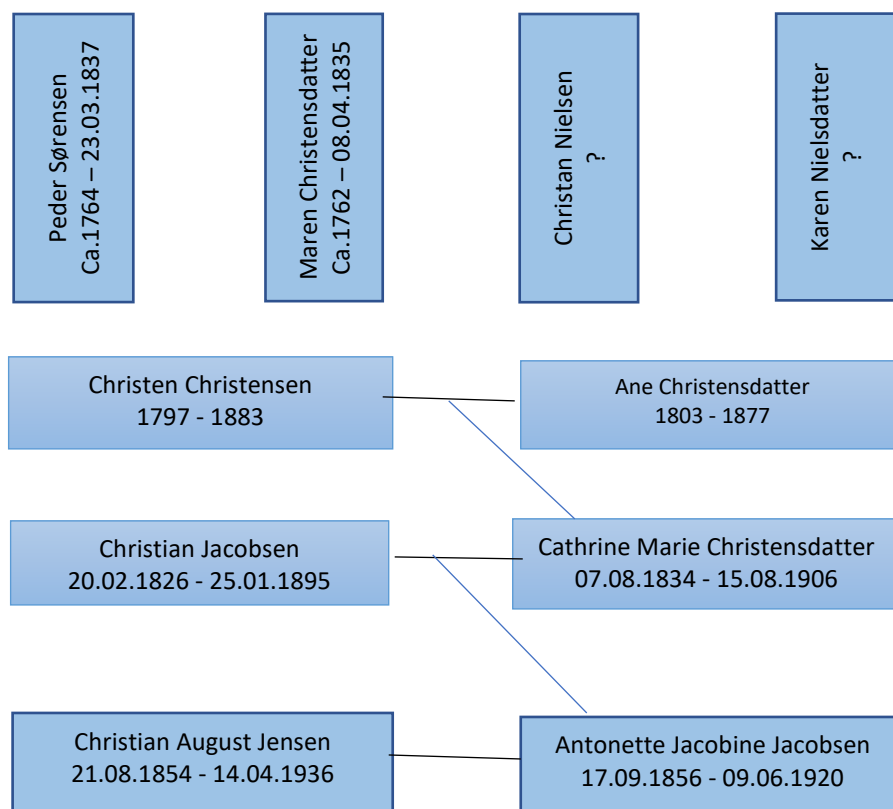
²³ Astrup Kirkebog 1862-1886, opslag 175

²⁴ Ibid opslag 164

- o Christian Jacobsen, født 1827
- o Cathrine Marie Jacobsen, født 1835
- o Jens Peter, født 1.juni 1855 i Astrup Sogn ²⁵
- o Antonette Jacobine, født 19.september 1856²⁶ i Astrup Sogn
- o Ane Christine, født 23.februar 1858 i Astrup Sogn²⁷
- o Nielsine, født 1.maj 1863 i Bindslev Sogn²⁸
- o Christian Valdemar, født 24.oktober 1867 i Bindslev Sogn²⁹
- o Oger Christian Pedersen, 15 år, født 1865, tjenestekarl
- o Christen Christensen, 83 år, født 1797, enkemand, aftægt.

I 1895 den 25. januar 1895 dør Christian Jacobsen og begravet den 4.februar på Bindslev kirkegård³⁰. Den ældste søn Jens Peter overtager Tingmarken³¹ og Cathrine Marie og datteren Ane Christine kommer på aftægt hos August Jensen og Antonette Jacobine på Præstegaarden³². Cathrine Marie Christensdatter dør den 25.august 1906.

Grafisk sammenfatning:

²⁵ Astrup Kirkebog 1843-1861 opslag 26

²⁶ Ibid opslag 67

²⁷ Ibid opslag 70

²⁸ Bindslev Kirkebog 1852-1868 opslag 104

²⁹ Ibid opslag 61

³⁰ Bindslev Kirkebog 1892-1899 opslag 183

³¹ Bindslev Folketælling 1901 opslag 587

³² Bindslev Folketælling 1901

Christian August Jensens aner

Christian August Jensen var ud af en børneflokk på 8. Faderen var Jens Christian Jørgensen født i 1806 og gårdejer på Præstegaard. Moderen var Ane Pedersdatter født 1809 eller 1810.

Christians farfar hed Christian Jørgensen. Han var født den 13.oktober 1782 på Aagaard³³, hvor forældrene Jørgen Christensen og Maren Jensdatter var fæstere. Da de døde overtog Christian fæstegaarden. Christian er ved Folketællingen i 1834 fortsat fæstegaardsmand³⁴. Farmor hed Maren Christensdatter, født 1765³⁵.

Christian August Jensens bedsteforældre og deres hjemmeboende børn i 1834³⁶:

Fæstebonde Jørgen Christensen og Maren Jensdatter på Aagaard 1801³⁷

(oldeforældrene)

- o Jørgen Christensen, født 1737, husbonde, bonde og gaardbeboer
- o Margrethe (Maren) Jensdatter, født 1746, hans kone
- o Christian Jørgensen, født 1785, deres barn (Kirkebogen angiver 13.oktober 1782³⁸)
- o Christen Jørgensen, født 1792, deres barn (Kirkebogen angiver 8.maj 1791³⁹)
- o Else Marie Jørgensdatter, født 1777, deres barn

Christian Jørgensen og Maren Christensdatter på Aagaard 1834⁴⁰

(bedsteforældrene)

- o Christian Jørgensen, født 13. oktober 1782, fæstegaardsmand på Aagaard
- o Maren Christensdatter, født 1765, hans kone
- o Karen Margrethe, født 1.juni 1816⁴¹
- o Maren, født 2.marts 1820⁴²
- o Christiane, født 19.april 1823⁴³

³³ Bindslev Kirkebog 1688-1809 opslag 164

³⁴ Folketællingen i Bindslev 1834 opslag 2

³⁵ ibid

³⁶ Folketællingen i Bindslev opslag 2

³⁷ Folketælling Bindslev 1801 opslag 17

³⁸ Bindslev Kirkebog 1688-1809 opslag 164

³⁹ Ibid opslag 174

⁴⁰ Folketællingen Bindslev 1834 opslag 2

⁴¹ Bindslev Kirkebog, 1814-1838 opslag 49

⁴² Ibid opslag 54

⁴³ Ibid opslag 60

Derudover havde bedsteforældrene en søn Knud, født 19. september 1802⁴⁴ og så naturligvis: Jens Christian som har fået sin egen familie og etableret sig på Præstegaard. Ved Folketællingen 1834 er familiesituationen opgjort således⁴⁵

- o Jens Christian Jørgensen, 29 år, 1805, gaardmand
- o Ane Pedersdatter, 25 år, 1809, hans kone
- o Inger Marie Jensdatter, 3 år, 1831, deres barn
- o Maren Sophie Jensdatter, 3 år, 1831, deres barn.

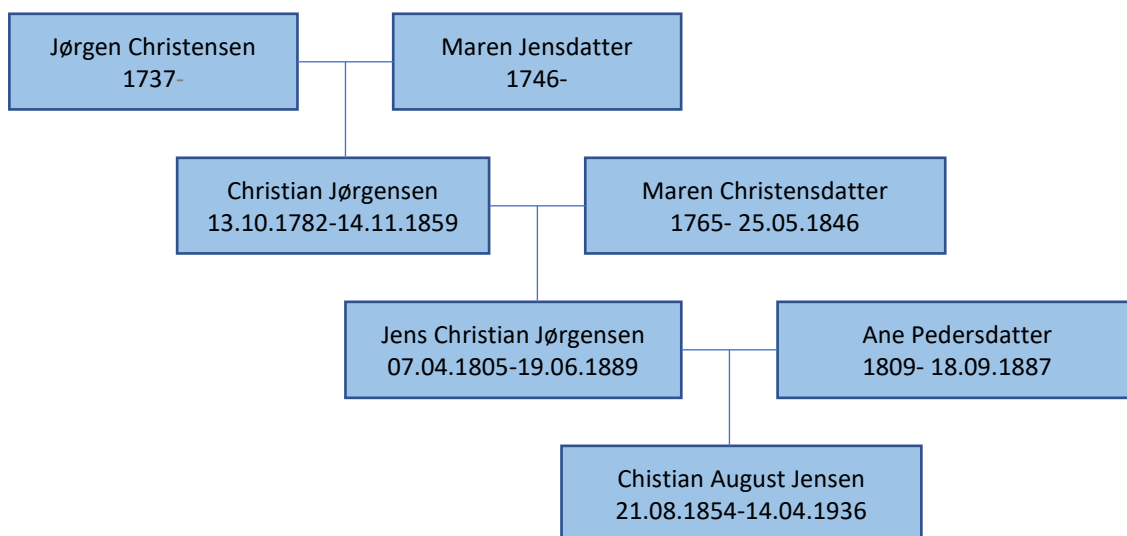
Og baseret på de efterfølgende folketællinger kan det oplyses at yderligere 7 børn kommer til med Christian August Jensen som det sidste barn i 1854⁴⁶.

Christian Jørgensen og Maren Christensdatter fortsætter på Aagaard frem til omkring 1845.

- I 1846 den 25. maj dør Maren⁴⁷ og Christen Jørgensen kommer på aftægt hos den yngste datter Christiane og hendes mand Christen Sørensen⁴⁸.
- I 1859 den 14. november dør Christian på Aagaard, 77 år gammel⁴⁹.

Jens Christian Jørgensen dør, 83 år gammel, den 19. juni 1889⁵⁰. Ane Pedersdatter dør 18. september 1889, 77 år gammel⁵¹.

Grafisk sammenfatning:

⁴⁴ Bindslev Kirkebog 1688-1809 opslag 193

⁴⁵ Folketællingen Bindslev opslag 2

⁴⁶ Folketællingerne Bindslev: 1840, opslag 11; 1845, opslag 6; 1850, opslag 2; 1855, opslag 1

⁴⁷ Bindslev Kirkebog 1838-1852, opslag 188

⁴⁸ Folketælling Bindslev 1850, opslag 4

⁴⁹ Bindslev Kirkebog 1852-1868 opslag 251

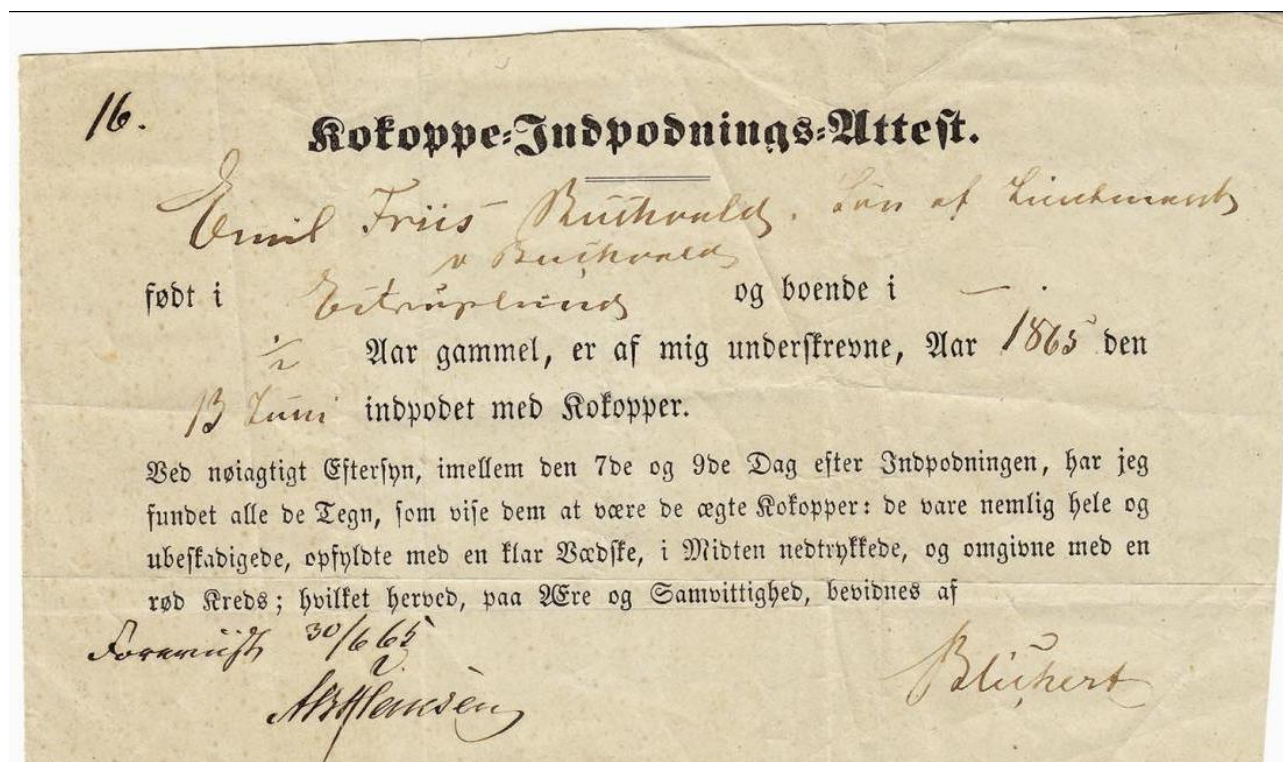
⁵⁰ Ibid 1876-1891 opslag 246

⁵¹ Ibid opslag 263

Christian August og Antonette Jacobine på Præstegaard

Antonette Jacobine Jacobsen blev konfirmeret i Tversted Kirke som ligger i sognet af samme navn nord for Bindslev, den 2. oktober 1870 og der er følgende oplysninger i den forbindelse: "dom over kundskaber og opførsel mg og mgx". Vaccineret i 1858⁵². Christian August Jensen bliver konfirmeret den 4. oktober 1868 og havde opnået mg og mg. Vaccineret 1858⁵³. Karaktererne blev givet af sognepræsten som afslutning på hans kristendomsundervisning af de to. Bedømmelserne siger nok ikke meget om hvem de var men i det mindste var de ikke faldet igennem. Når det gælder oplysningerne om vaccination er der tale om en langt mere alvorlig sag nemlig frygten for kopper!

Efter de store pestepidemiers ophør ved begyndelsen af 1700-tallet, var kopper den mest frygtede epidemiske sygdom. Dødeligheden ved sygdommen var meget stor. Op mod en fjerdedel af den ramte befolkningsgruppe døde og når det gjaldt børnene var dødeligheden op mod 50%. Lægen Jenner og andre havde i England i slutningen af 1700-tallet udviklet en vaccine som virkede med meget stor succes. Det var denne vaccine og metode der blev taget i anvendelse i Danmark. I 1810 udstedte enevoldskongen Frederik VI lov om at man skulle fremvise en vaccinationsattest ved skolestart og vielse.

⁵² Tversted Kirkebog 1868-1876 opslag 101

⁵³ Bindslev Kirkebog 1868-1878 opslag 77

.(Foto: Vaccinationsattest, 1865. Steno Museet, Aarhus Universitet) (Foto: Vaccinationsattest, 1865. Steno Museet, Aarhus Universitet) ⁵⁴.

Kirkebogen i Bindslevs notering om vaccination for børnene ved konfirmationen var således på en gang myndigheders og kirkens garanti for udført vaccination. De unge konfirmander kunne derfor uden hindringer lade sig vie den 4.maj 1880. Vidner i kirken er Christian Augusts far Gårdejer Jens Christian Jørgensen og Antonettes far Gårdejer Christian Jacobsen⁵⁵.

Som årene gik kom disse børn til verden:

- o Ane Karoline Jensen født 2.april 1881⁵⁶
- o Marie Kathrine Jensen født 13.april 1882⁵⁷
- o Agnes Kristiane Jensen født 6.juli 1884⁵⁸
- o Kristian Jensen født 13.juli 1889⁵⁹
- o Harald Jensen født 28.december 1895⁶⁰

Ane Karoline Jensen dør, 22 år gammel, den 29.november af tuberkulose⁶¹.

Den videre fortælling om Christian August og Antonette fortsætter i afsnittet om deres plejesøn Evald Christensen.

⁵⁴ <https://videnskab.dk/krop-sundhed/store-opdagelser-kokopper-og-vaccination>

⁵⁵ Bindslev Kirkebog 1876-1891 opslag 214

⁵⁶ Ibid opslag 108

⁵⁷ Ibid opslag 113

⁵⁸ Ibid opslag 123

⁵⁹ Ibid opslag 72

⁶⁰ Bindslev Kirkebog 1892-1899 opslag 35

⁶¹ Bindslev Kirkebog 1900-1908 opslag 205. Frederikshavn Lægedistrikt Landsognene 1903-1909 opslag 392

✠
HARALD JENSEN
PRESTEGAARD
2 28 12 1895 1 2 10 1965
INGA ANNA JENSEN
F. LARSEN
2 3 10 1905 1 17 10 1975